

VAI TRÒ CỦA CƠ QUAN THỐNG KÊ QUỐC GIA THÁI LAN TRONG CÔNG TÁC ĐIỀU PHỐI THỐNG KÊ VĨ MÔ

Jirawan Booperm*

1. Cung cấp số liệu thống kê

Cơ quan Thống kê quốc gia có nhiệm vụ cung cấp trực tiếp và phối hợp với các đơn vị thống kê khác cung cấp dữ liệu để biên soạn những số liệu thống kê vĩ mô. Cơ quan thống kê quốc gia Thái Lan là nhà cung cấp dữ liệu chính để biên soạn tài khoản quốc gia (NA) và những tài khoản vệ tinh khác như tài khoản y tế quốc gia (NHA), tài khoản vệ tinh du lịch, cũng như sản xuất các loại số liệu thống kê vĩ mô khác. Tính toán chỉ số giá tiêu dùng (CPI) cũng dựa vào số liệu về tiêu dùng hộ gia đình lấy từ các cuộc điều tra kinh tế xã hội (SES) do NSO Thái Lan triển khai. Tài khoản y tế quốc gia và tài khoản vệ tinh du lịch sử dụng một số thông tin từ các cuộc điều tra quan trọng của NSO như một phần đầu vào quan trọng cho việc biên soạn tài khoản quốc gia.

Tài khoản quốc gia:

Tài khoản quốc gia Thái Lan hiện nay đang dựa vào tài khoản quốc gia phiên bản 1953, tuy nhiên đã kết hợp với một số khía cạnh được chỉnh sửa trong phiên bản 1968. Hy vọng là việc thực hiện SNA 1993 sẽ nâng cao chất lượng và khả năng sử dụng các loại tài khoản quốc gia, cũng như đảm bảo khả năng so sánh quốc tế. Bộ kinh tế quốc dân và phát triển xã hội (NEDB) Thái Lan đã triển khai một chương trình 6 năm thực hiện SNA 93, tuy nhiên những khuyến nghị quan trọng nhất đưa ra của SNA 93 cần được thực hiện càng nhanh càng tốt.

Để làm được điều này, cần phải xem xét lại và nâng cao chất lượng sản xuất số liệu thống kê.

Cơ quan thống kê quốc gia đã tham gia tích cực vào dự án này. Các cuộc điều tra và tổng điều tra đã sửa lại hầu hết các khái niệm và định nghĩa cho hợp với SNA 93. Thí dụ: cuộc điều tra định kỳ của tổ chức phi chính phủ (NGO) cần được mở rộng phạm vi, bao hàm cả các hoạt động của hộ gia đình phục vụ các thể chế phi lợi nhuận (NPISH).

Sau khủng hoảng tài chính Châu Á, rõ ràng cần có một hệ thống cảnh báo sớm có hiệu quả. Một trong những hoạt động quan trọng nhất là nâng cao chất lượng và tính kịp thời của các số liệu thống kê vĩ mô quan trọng để thông báo tới người lập chính sách quốc gia và ra quyết định. Lúc đầu Thái Lan được đề nghị công bố GDP hàng quý, vấn đề này có tác động nhiều đến phát triển Hệ thống thống kê quốc gia. Nhà nước đã cấp NSO một lượng ngân sách đáng kể để phát triển các nguồn dữ liệu. Bản thân NSO đã tiến hành những cuộc điều tra mới như điều tra bán lẻ hàng quý và lên kế hoạch tiến hành điều tra chi phí xây dựng hàng quý.

Để chuẩn bị thường xuyên dữ liệu phục vụ biên soạn NA, Cơ quan Thống kê quốc gia Thái Lan chỉ đạo nhiều cuộc tổng điều tra, điều tra doanh nghiệp và những cuộc điều tra lớn về hộ gia đình, chủ yếu theo

* Vụ trưởng Vụ Thống kê Kinh tế-Xã hội, Cơ quan Thống kê Quốc gia Thái Lan

định kỳ để cung cấp thông tin về sản xuất của các khu vực ngành nghề chủ yếu và thông tin về mô hình tiêu dùng hộ gia đình.

Ngoài các cuộc điều tra và tổng điều tra triển khai thường xuyên nhằm đáp ứng nhu cầu biên soạn NA, NSO cũng cố gắng cung cấp những dữ liệu thống kê cần thiết đáp ứng nhu cầu xây dựng các tài khoản vệ tinh theo yêu cầu của các cơ quan chịu trách nhiệm về việc này. Gần đây, hầu như khi đề cập đến việc cung cấp thông tin chưa có sẵn, thường thì không có cơ quan nào chuyên tâm trực tiếp thu thập những thông tin như vậy. Chẳng hạn như NSO cần phải triển khai một cuộc điều tra riêng biệt về du lịch nội địa của người dân địa phương để thu thập thông tin về tần suất, chi tiêu du lịch v.v. cung cấp cho cơ quan du lịch Thái Lan biên soạn tài khoản vệ tinh du lịch. Để biên soạn tài khoản y tế quốc gia, NSO cần phải đưa thêm một số câu hỏi trong bảng hỏi điều tra kinh tế xã hội nhằm cung cấp thông tin về người ốm, chi tiêu về y tế, v.v...

Chỉ số giá:

Trong tính chỉ số giá (CPI), thông tin về cơ cấu tiêu dùng lương thực thực phẩm hộ gia đình lấy từ cuộc điều tra kinh tế xã hội (SES). SES được triển khai 2 năm một lần, được thiết kế để thu thập thông tin tiêu dùng lương thực thực phẩm của hộ gia đình chi tiết trong 7 ngày, cứ cách một vòng lại có sử dụng dạng bảng hỏi dài. Vì thế NSO có thể cung cấp thông tin cho Bộ thương mại (MOC) 4 năm một lần để điều chỉnh quyền số CPI.

NSO tham gia với tư cách là nhà cung cấp dữ liệu chính, các cơ quan tham gia trong Ủy ban tư vấn phát triển các chỉ số quốc gia do Bộ thương mại lập ra nhằm hoàn thiện những chỉ số đã có và phát triển

những chỉ số quốc gia mới, như hoàn thiện các chỉ số giá tiêu dùng, xây dựng và phát triển chỉ số giá xuất khẩu, v.v... Kết quả là NSO cần phải điều chỉnh kế hoạch cả ở điều tra doanh nghiệp và cả điều tra hộ gia đình để có thể cung cấp những dữ liệu có liên quan đó.

2. Các tiêu chuẩn thống kê

Là cơ quan thống kê trung ương trong hệ thống thống kê phi tập trung của đất nước, Cơ quan thống kê quốc gia Thái Lan có vai trò quan trọng trong quản lý và xúc tiến các tiêu chuẩn thống kê do các đơn vị thống kê sử dụng. Kể từ khi ISIC (chỉnh sửa lần thứ 3) về phân loại nghề nghiệp trong tài khoản quốc gia Thái Lan được thông qua, Cơ quan Thống kê Thái Lan đã dịch ra, xem xét và chỉnh sửa bảng phân loại này tốt nhất, phù hợp với bảng phân loại ngành nghề của Thái Lan (TISIC) và điều kiện ngành nghề của đất nước. Cùng lúc đó việc chuyển đổi từ ISIC sang TSIC cũng đã được thiết lập. ISIC (phiên bản Thái) được đưa lên trang Web của NSO, còn các bản copy được chuyển cho tất cả các đơn vị thống kê. Để tạo điều kiện thuận lợi cho sử dụng bản phân loại chuẩn này, NSO đã thành lập một nhóm chuyên gia, nhằm giúp đào tạo cho nhân viên của các đơn vị thống kê sử dụng bảng phân loại theo yêu cầu của họ.

Đối với các bảng phân loại chuẩn có liên quan khác như phân loại nghề nghiệp, phân loại thu nhập và tiêu dùng và phân loại các thể chế phi lợi nhuận phục vụ hộ gia đình (NPISH), v.v... NSO thực hành vai trò quản lý theo cách của ISIC.

Do NSO không phải là cơ quan biên soạn các chỉ tiêu của tài khoản quốc gia, nên thông tin được cung cấp chủ yếu chuyển thẳng tới yêu cầu của người sử

dụng. Điều phối vấn đề này là yếu tố quan trọng nhất.

Lên kế hoạch thường xuyên để tạo ra một diễn đàn cho người sử dụng và người sản xuất dữ liệu gặp nhau. Đối với hoạt động điều tra, những người sử dụng chính được mời tham gia vào Ban quản lý điều tra. Ban này có trách nhiệm phê chuẩn kế hoạch hoạt động điều tra và đưa ra những khuyến nghị, những gợi ý để nâng cao chất lượng điều tra. Ngoài ra, còn lập ra hai tiểu ban là tiểu ban thiết kế bảng hỏi điều tra và tiểu ban xem xét lại kết quả điều tra. Trong từng tiểu ban một, các đại diện của nhóm biên soạn NA được mời tham gia đặc lực. Thừa nhận là qua kênh điều phối này các kết quả điều tra phù hợp với tài khoản quốc gia NA cũng như những đáp ứng yêu cầu của những người sử dụng quan trọng khác.

Nhiều cuộc gặp được tổ chức đánh giá các nhu cầu người sử dụng đối với dự án điều tra. Sau đó tất cả nhu cầu được tổng hợp và chuyển thành bảng hỏi điều tra, rồi tiếp tục chuyển lại cho người sử dụng để lấy ý kiến hay kiến nghị thay đổi. Tuy bản dự thảo cuối cùng của bảng hỏi điều tra không luôn đáp ứng tất cả nhu cầu người sử dụng, nhưng tất cả thông tin thu thập được cũng xuất phát từ những ưu tiên cao nhất dành cho các nhu cầu đó.

Để cung cấp số liệu thống kê liên quan đến NA, điều quan trọng không phải chỉ chọn lọc ra những nhu cầu đã rõ ràng của người sử dụng đối với người sản xuất dữ liệu, mà những khái niệm, định nghĩa và ý nghĩa của các biến liên quan cũng phải được làm rõ. Đối với vấn đề này, cán bộ của NSO cũng cần được trang bị kiến thức về hệ thống tài khoản quốc gia. Nhóm biên soạn NA được mời tham gia đào tạo và tập huấn cho cán bộ NSO theo thể thức không

chính thức, như đào tạo riêng hay các cuộc gặp hàng năm do NSO tổ chức định kỳ.

Nhằm nâng cao hơn nữa vai trò điều phối của cơ quan thống kê, trong thời gian tới cục thống kê Thái Lan sẽ thực hiện một số công việc sau:

1. Kế hoạch tổng thể thống kê quốc gia

NSO nhận thức được tầm quan trọng của Hệ thống quản lý thống kê quốc gia hợp nhất và lên kế hoạch triển khai kế hoạch thống kê quốc gia tổng thể, thứ nhất để vạch ra những nhiệm vụ thu thập và quản lý, giám sát và đánh giá dữ liệu để có được dữ liệu chính xác, đầy đủ và thích hợp cho kế hoạch triển khai. Nhờ Kế hoạch thống kê quốc gia tổng thể mà không còn khoảng cách giữa người sử dụng và người sản xuất và nguồn tài nguyên hữu hạn sẽ được phân phát đến lĩnh những vực quan trọng nhất.

Với công cụ này, chúng ta tin rằng chất lượng theo nghĩa đầy đủ và đúng lúc trong sản xuất số liệu thống kê vĩ mô sẽ được cải thiện.

2. Hoàn thiện cơ sở hạ tầng thống kê

Dữ liệu thống kê về hoạt động kinh doanh là đầu vào quan trọng để biên soạn dữ liệu thống kê và các chỉ tiêu vĩ mô, tuy nhiên những người sử dụng lại thể hiện mối quan tâm nhiều đến chất lượng của số liệu thống kê. Như vậy, trách nhiệm của cơ quan thống kê quốc gia phải nâng chất lượng nguồn số liệu. Hiện tại, các đơn vị thống kê sử dụng những giàn mẫu khác nhau cho các cuộc điều tra của mình, một số đơn vị sử dụng giàn từ nguồn dữ liệu quản lý hành chính. Một số như NSO sử dụng giàn mẫu có được từ các danh sách tổng điều tra.

(tiếp theo trang 34)

Nguồn chấp vá của giàn mẫu dẫn đến dữ liệu điều tra không tương thích do chồng chéo.

Hiện nay NSO đang tạo ra một giàn mẫu doanh nghiệp chung (ECF). Một kết quả được kỳ vọng để có được một cơ sở dữ liệu về doanh nghiệp chất lượng tốt dựa trên những nguồn dữ liệu quản lý hành chính và một hệ thống sẵn. Khi cần thiết, các đơn vị thống kê có thể vạch ra một mẫu các doanh nghiệp.

Với ECF, tin rằng số liệu điều tra dựa vào giàn mẫu này có thể chia sẻ và so sánh được. Và điều này sẽ làm giảm gánh nặng cho doanh nghiệp khi phải đưa ra cùng loại số liệu cho nhiều cuộc điều tra. Cuối cùng vấn đề chất lượng số liệu thấp do tỷ lệ trả lời thấp, tỷ lệ thấp đó sẽ được giảm dần.

3. Xây dựng năng lực cán bộ thống kê

NSO đã lập kế hoạch phát triển nguồn nhân lực để nâng cao kỹ năng phân tích và công nghệ thông tin của cán bộ. Mục đích của dự án này là nâng cao chất lượng và tính kịp thời của khâu sản xuất số liệu thống kê, đặc biệt là dữ liệu về tài khoản quốc gia (NA). Các chủ đề ưu tiên nhiều như: kiến thức để phát triển số liệu thống kê có độ chính xác hơn, phân tích thống kê trong những lĩnh vực mới như nền kinh tế mới, lĩnh vực xây dựng và sử dụng vốn, lĩnh vực môi trường và khu vực phi chính thức.

Cơ quan thống kê quốc gia Thái Lan nhận được trợ giúp về kỹ thuật của ABS thông qua dự án tăng cường số liệu thống kê vĩ mô (SOMES) dưới sự giúp đỡ của Chính phủ Úc. Dự án nhằm nâng cao năng lực các cơ quan nhà nước chủ chốt trong việc cung cấp số liệu thống kê vĩ mô chính xác, kịp thời và phân tích để cho các khách hàng chính sử dụng trong chính sách kinh tế và ra quyết định. NSO là một trong số những cơ quan được hưởng lợi nhiều nhờ SOMES.

4. Tăng cường tham gia cung cấp dữ liệu cho quá trình sản xuất thống kê

NSO có kế hoạch thành lập Ủy ban tư vấn dữ liệu. Ủy ban này gồm đại diện của những người sử dụng số liệu thống kê chính, đại diện khu vực dân cư (người cung cấp thông tin), đại diện từ các hội doanh nghiệp, từ các cơ quan thống kê nhà nước và khu vực các trường đại học. Ủy ban sẽ có kế hoạch gặp gỡ định kỳ nhằm đưa ra những đề xuất cho NSO và những khuyến nghị về bảng hỏi điều tra và tổng điều tra và làm sao tăng cường sự giúp đỡ từ người cung cấp thông tin ■

Trần Mạnh Hùng (giới thiệu)

(nguồn: NSO Role on Coordination of Macroeconomic Statistics)